

انتخاباتی که مشکل مادورو را حل نکرد



آرمین منتظری

دبیر گروه دیپلماسی و بین‌الملل



یاسمن طاهریان

خبرنگار گروه بین‌الملل

ممکن است مادورو در انتخابات پیروز شده باشد، اما اکنون باید بارویکر دسیستماتیک مخالفان برای مشروعیت‌زدایی از نتایج رسمی انتخابات دست‌وپنجه نرم کند. ادعای مخالفان نتایج جعلی انتخابات است. رای‌گیری در ونزوئلا به صورت الکترونیکی انجام می‌شود. بنابراین هر بار که فردی رای می‌دهد، رسید چاپ می‌شود و به صندوق رای واریز می‌شود. شمارش آرا شامل چاپ آرای واریز شده در هر دستگاه است. مقامات هر مرکز رای‌گیری نتایج خود را به شورای ملی انتخابات ارسال می‌کنند. از آنجا، آرا با مقایسه رسیدهای فردی در صندوق رای با شمارش آرا تأیید می‌شود. تقریباً نیمی از مراکز رای‌گیری این فرآیند تأیید صحت را طی می‌کنند. گزارش‌های زیادی در مورد ناتوانی در ارسال صحیح گزارش‌های ماشینی وجود دارد که فضایی برای به چالش کشیدن نتایج ایجاد می‌کند. اپوزیسیون به خوبی در این روند آگاه است. به چالش کشیدن نتایج انتخابات، از آنجایی که براساس دلایل فنی است، به معنای تضعیف مادورو است. در حالی که اپوزیسیون می‌داند که نتایج شورای ملی انتخابات ابطال نخواهد شد، اما امیدوارند که در سایه نهادهای ونزوئلا تردید ایجاد کنند. مادورو همچنین با چالش‌هایی از درون شبکه پیچیده قدرت دولت مواجه خواهد شد. اگر چه مادورو یک حکومت تمامیت‌خواه را اداره می‌کند، اما قدرت مطلق را در اختیار ندارد. او بخش‌های بزرگی از دولت - مانند شورای انتخابات - را کنترل می‌کند، اما نه کل کشور را. برای مثال، ولادیمیر پادریانو لویز، وزیر دفاع ونزوئلا، همکاری نزدیکی با مادورو دارد. او نیروهای مسلح را در اختیار دارد و همچنین برخی از روابط مهم خارجی ونزوئلا نظیر روابط با روسیه را تحت نظر دارد. مادورو مجبور است پادریانو را در کنار خود نگه دارد وگرنه با کودتای احتمالی ارتش مواجه خواهد شد. همچنین دلان غیررسمی قدرت نیز در این ترکیب وجود دارند. برای مثال دیوسدادو کیلانو، بسیاری از تجارت غیرقانونی و فعالیت‌های قاچاق مواد مخدر ونزوئلا را تحت کنترل دارد. او حضور کم‌رنگی در دولت ونزوئلا دارد اما کنترل ونزوئلا فضایی را در اختیار او قرار می‌دهد و او از این فضای مانور سود می‌برد. مادورو، پادریانو و کیلانو، همگی طرف گفت‌وگو و مذاکره قرار می‌گیرند و تحت تأثیر طرف‌های ثالث از جمله ایالات متحده و روسیه و با کارتل‌های مواد مخدر هستند. البته از سوی دیگر دولت مادورو با واکنش جامعه بین‌المللی نیز مواجه خواهد بود. در بیشترین دوران تصدی مادورو و هوگو چاوز، دولت ونزوئلا یک ایدئولوژی سیاسی برگرفته از انقلاب بولیواری را در پی گرفت که به سرمایه‌داری انتقادی می‌کرد و ایالات متحده را و سیاست‌هایش را به‌شدت با آرم‌های مردم ونزوئلا متهم می‌کرد. ونزوئلا در مخالفت با آمریکا در کنار کشورهای نظیر ایران، روسیه و چین قرار گرفته است. اما در طول ده سال گذشته، زمانی که مشخص نیست که تغییر رژیم در ونزوئلا شکست خورده و کاراکاس نیز به دنبال راهی از فشارهای اقتصادی بود، روابط بین ایالات متحده و ونزوئلا، هر چند اندک، رو به بهبود گذاشت. بسیاری از پیشرفت‌ها در این روند به این بستگی داشت که انتخابات در ونزوئلا چطور برگزار می‌شود. اکنون و با توجه به شرایط فعلی در ونزوئلا، این پیشرفت در بهبود روابط، محل تردید است. بریتانیا، پاناما، شیلی، اسپانیا، پرو و آرژانتین همگی تردیدهایی را در مورد نتیجه انتخابات مطرح کرده‌اند. این شرایط سختی برای دولتی مادورو است چرا که ونزوئلا همچنان باید با رکود اقتصادی چندین ساله خود دست‌وپنجه نرم کند. بنابراین با توجه به وضعیت فعلی، واکنش به احتمال زیاد در رژیم تحریم‌های خود علیه ونزوئلا بازبینی کرده و احتمالاً تحریم‌های اولیه و ثانویه بر کاراکاس را افزایش خواهد داد. وضعیت فعلی ونزوئلا همچنین موجب خواهد شد که شرکت‌هایی که علاقه‌مند به تمدید و یا امضای قراردادهای تجاری جدید با ونزوئلا بودند، در تصمیم خود تجدیدنظر کنند. با توجه به اینکه اقتصاد ونزوئلا برای احیای واقعی اقتصاد نیاز به سرمایه خازنی دارد، هر دو وضعیت برایش مشکل‌ساز هستند. مادورو گفته که قصد دارد از یک قانون ضدتحریم برای کمک به جذب سرمایه از بازیگران دیگر وضع کند اما بعید است این ترغیب نیز سرمایه‌گذاری خارجی زیادی جلب کند؛ خصوصاً زمانی که تجارت با کاراکاس با تحریم‌های ایالات متحده در تضاد باشد. بنابراین به رغم «پیروزی» مادورو در انتخابات، دولت او اکنون در وضعیت خطر است. اعتراضات ضد دولتی افزایش یافته و هیچ نشانه‌ای از کاهش در اندازه و گستره اعتراضات دیده نمی‌شود. انتظار می‌رود با توجه به ناآرامی داخلی، موج دیگری از مهاجرت اتباع ونزوئلا در پیش باشد و اگر این موج راه بیفتد، ممکن است فشار بیشتری بر روابط ونزوئلا با سایر کشورهای منطقه وارد کند. در هر صورت این ماه، ماه سختی برای مادورو خواهد بود.

بین‌الملل
INTERNATIONAL

ماریا کورینا ماچادو، معاون مجلس ملی پیشین ونزوئلا و رهبر اپوزیسیون



ونزوئلا برای روسیه هم یک متحد نمادین است. یک ماه پیش از انتخابات، کشتی‌های جنگی روسیه در بندر ونزوئلا پهلو گرفتند که نشان‌دهنده قدرتمندی روسیه در حیاط پشتی آمریکا و نشانه‌ای از حمایت از مادورو علیه مردم کشورش است. واضح نیست که روسیه اساساً برای رفع بحران بشردوستانه دولتی که تحت فشار است چه کمکی می‌تواند بکند

آنچه یک دموکراسی را می‌سازد، انتخابات نیست بلکه شمارش قاعده‌مند و شفاف رای‌هاست. یکشنبه گذشته ونزوئلا‌ها به‌پای صندوق‌های رای رفتند تا رئیس‌جمهور بعدی خود را انتخاب کنند. اوایل روز دوشنبه، هیئت انتخابات تحت کنترل رئیس‌جمهور ونزوئلا اعلام کرد نیکولاس مادورو که از سال ۲۰۱۳ جانشین هوگو چاوز در قدرت شده، یک دوره ۶ ساله دیگر در جایگاه خود باقی خواهد ماند. این انتخابات ۲۸ جولای برگزار شد و چند روز بعد شورای انتخابات ملی ونزوئلا پیروزی مادورو را با ۵۱/۹۵ درصد آراء تأیید کرد. در سال‌های اخیر رنج ونزوئلا از فروپاشی اقتصادی به حدی رسیده که کاهش قابل توجه تولید داخلی و ابرتورم بی‌حدوخصر به کمبود مواد اولیه مورد نیاز مثل غذا و دارو منجر شده است. در این میان، سوءمدیریت دولت و تحریم‌های آمریکا، کاهش شدید تولید نفت و کمبود سرمایه‌گذاری در صنایع را در پی داشته است. اعلام پیروزی مادورو واکنش اپوزیسیون داخلی و جامعه بین‌المللی به‌ویژه آمریکای لاتین را برانگیخت. ادموندو گونزالس، نامزد اپوزیسیون که پس از رخصت‌های ماچادو کورینا ماچادو (از سوی دادگاه عالی تحت کنترل مادورو)، جانشین او در انتخابات شد، درباره نتایج اعلام‌شده، می‌گوید: «ونزوئلایی‌ها و تمام جهان می‌دانند که چه اتفاقی افتاده». آنتونی بلینکن، وزیر خارجه آمریکا از ۱۲ میلیون نفری که در انتخابات شرکت کردند تقدیر کرد اما گفت مادورو پیروز واقعی نیست: «نگرانی‌های جدی نسبت به نتایج اعلام‌شده وجود دارد که بازتاب‌دهنده اراده یا آرای مردم ونزوئلا نیست». کشورهای همسایه از جمله آرژانتین، شیلی، کاستاریکا، گواتمالا، پاناما، پاراگوئه، پرو، اروگوئه، اکوادور و جمهوری دومینیک هم به‌طور مشا‌ه‌ب‌ی نگرانی‌های خود را ابراز کرده‌اند. وزارت خارجه ونزوئلا در مقابل با انتشار بیانیه‌ای اظهارات این هفت کشور را رد کرد و از آنها خواست تا تمام اعضای دفاتر دیپلماتیک خود را فرایخوانند. حتی در کلمبیا، جایی که رئیس‌جمهور گوستاویو پترو روابط نزدیکی با مادورو دارد، لوئیس کیلبرتو موریلو، وزیر خارجه فرورأخواستار شمارش کل آراء، تأیید و بازرسی مستقل شده است. اتحادیه اروپا نیز در بیانیه‌ای اعلام کرد که نتیجه انتخابات ونزوئلا را به رسمیت نمی‌شناسد. تنها چند ساعت پس از اعلام نتایج، اعتراضات مردمی خیابان‌های کاراکاس را فراگرفت که با مقابله پلیس به خشونت کشیده شد. خشم برآمده از ریاضت اقتصادی و بحران مهاجرت که باعث فروپاشی خانواده‌های ونزوئلایی شده، یکی از دلایل ناراضی‌ت شهریوندان از مادورو است. در جریان اعتراضات داخلی روز شنبه هزاران نفر به خیابان‌ها آمدند. آنها پرچم کشور را در دست داشتند و سرود ملی ونزوئلا را در حمایت از رهبر اپوزیسیون ماچادو کورینا ماچادو خواندند. ماچادو خود نیز پس از چند روزی که مخفی شده بود، در این تظاهرات شرکت و سخنرانی کرد. جیسون مارچک، معاون رئیس و مدیر ارشد مرکز لاتین آمریکا در اندیشکده شورای آتلانتیک می‌نویسد، روزی که جمعیت بالایی از ونزوئلایی‌ها به‌پای صندوق‌های رای آمدند، معلوم بود که نیکولاس مادورو، رهبر به‌شدت نامحبوب و خودکامه ونزوئلا، همانطور که از قبل اعلام کرده بود، به‌ر قیمت‌هایی که شده پیروز خواهد شد. در شرایطی که از ورود اکثر ناظران بین‌المللی به جز گروه کوچکی از نمایندگان سازمان ملل و مرکز کارتر، برای نظارت بر رای‌گیری جلوگیری شد، کمپین گونزالس فقط می‌توانست بر ناظران خود برای تأیید نتایج تکیه کند. آنچه ناظران اپوزیسیون توانستند در مورد تظاهرات در انتخابات تأیید کنند (حدوداً ۴۰ درصد تخلف) نشان می‌دهد که گونزالس ۷۰ درصد آراء را به‌دست آورده؛ که خیلی متفاوت‌تر از ۴۴ درصد آرای است که شورای ملی انتخابات ونزوئلا ادعا کرده است. مادورو دلیل ناآرامی‌های داخلی را توطئه راست‌های افراطی به سرکردگی رقیب سیاسی «فاسد و ترسناک» خود می‌داند. او در کنفرانس خبری خود در کاخ ریاست‌جمهوری، پیام خود علیه ماچادو کورینا ماچادو و ادموندو گونزالس را تهدیدآمیزتر کرد و گفت که آنها به‌دلیل ترویج خشونت پس از انتخابات و هدف بی‌ثبات کردن دولت باید «زندانی شوند». رهبران اپوزیسیون ونزوئلا می‌گویند شواهد کافی را مبنی بر پیروزی گونزالس در انتخابات یکشنبه در اختیار دارند. مادورو در سخنرانی خود این دور رهبر را مستقیماً مخاطب قرار داد: «خانم ماچادو، کجا هستی؟ چرا بعد از این همه خشونت و هرج و مرج صورت خودت را نشان نمی‌دی؟» مادورو این سخنان را پس از درخواست خورخه رودریگز برای دستگیری ماچادو پس از اعتراضات خیابانی مطرح کرد. مادورو در ادامه گفت: «اقای گونزالس، شما مسئول این اتفاق‌ها و اتفاق‌های دیگر هستید. نیروهای نظامی کشته شده‌اند، مسئولیت بپذیر. همانطور که دیروز گفتیم، ای ترسو، مصونیت از مجازات همین‌جا به‌پایان می‌رسد.» با این حال، ماچادو در تظاهرات روز شنبه در میان معترضان حاضر شد.

کنترل بدنه قضایی ونزوئلا سال‌هاست که از سوی حامیان رژیم صورت می‌گیرد که در باره مسائلی از مصادره دولت تا ممنوعیت نامزدهای سیاسی اپوزیسیون به‌نفع دولت تصمیم گرفته است. انتخابات مورد مناقشه تردیدهایی را درباره امید به تعلیق هر چه زودتر تحریم‌های اقتصادی از سوی آمریکا ایجاد کرده که وعده داده ونزوئلا را از بازارهای بزرگ بین‌المللی حذف می‌کند تا با ۱۵۰ میلیارد دلار پرداخت بهره، بدهی به سرمایه‌گذاران از وال استریت گرفته تا چین، تنه‌بماند.

نقض تعدادات بین‌المللی ونزوئلا

انتخابات ۲۸ جولای نتیجه توافقی بین‌المللی بود که در ۱۷ اکتبر ۲۰۲۲ اعلام شد دولت مادورو برای برگزاری رقابتی آزاد و منصفانه در سال ۲۰۲۴ متعهد شده است. روز بعد آمریکا در واکنش به این تعهد

تحریم‌های اقتصادی را کاهش داد.

در ۱۰ ماه پس از آن شرایط برای برگزاری انتخاباتی آزاد و منصفانه به‌سرعت از خط خارج شد. دادگاه عالی حامی دولت ونزوئلا، ماچادو کورینا ماچادو، نامزد پیشرو مخالف را رخصت کرد و دولت بیش از ۷۰ نفر از اعضای تیم او را دستگیر و بیش از ۱۰۰ نفر دیگر را بازداشت کرد. علاوه بر آن، دولت و نیروهای امنیتی اش، شامل شبه‌نظامیان حامی دولت، اعتراضات مخالفان را مختل و دسترسی مخالفان به رسانه‌های راسدود کردند. ماچادو با مومنتوم قابل توجه مردمی خود (حتی با مدل راکاستاری خود) واکنش نشان داد و از یک دیپلمات بازنشسته ۷۴ ساله، ادموندو گونزالس اوروتیا حمایت کرد. در هفته‌های بعد گونزالس ۲۵ تا ۳۰ نقطه درصد از مادورو پیشی گرفت.

اما در روز انتخابات، ۶ ساعت پس از بسته شدن مراکز رای‌گیری، شورای انتخابات مادورو اعلام کرد که رئیس‌جمهور برای دور سوم برنده شده است.

منافع روسیه و چین

انتخابات ونزوئلا می‌تواند بر سیاست‌های داخلی برزیل، کلمبیا و آمریکا به‌گونه‌ای که به‌نفع منافع و جاه‌طلبی‌های روسیه و چین باشد، تأثیر بگذارد. به‌گزارش اندیشکده چتم هاوز، مقامات چینی در محافل خصوصی نسبت به سوءمدیریت اقتصادی مادورو ابراز ناامیدی کرده‌اند. اما ونزوئلا در رقابت پکن با واشنگتن متحد بی‌دردی است. این کشور از نظر استراتژیک در منطقه‌ای واقع شده که عمدتاً در دایره نفوذ آمریکا شناخته می‌شود. ونزوئلا با جمعیت ۲۹ میلیون نفری خود دارای بزرگترین ذخایر نفتی است و تحت رهبری رئیس‌جمهوری قرار گرفته که مرتباً با آمریکا مقابله می‌کند. خود را قربانی استانداردهای بین‌المللی انتخابات آزاد و منصفانه و بررسی‌های بین‌المللی حقوق بشر می‌داند.

ونزوئلا برای روسیه هم یک متحد نمادین است. یک ماه پیش از انتخابات، کشتی‌های جنگی روسیه در بندر ونزوئلا پهلو گرفتند که نشان‌دهنده قدرتمندی روسیه در حیاط پشتی آمریکا و نشانه‌ای از حمایت از مادورو علیه مردم کشورش است. واضح نیست که روسیه اساساً برای رفع بحران بشردوستانه دولتی که تحت فشار است چه کمکی می‌تواند بکند. همین موضوع در مورد ایران هم صدق

تفسیر

ونزوئلا غنی‌ترین کشور نفتی جهان

می‌کند که از سال ۲۰۱۹ با نقض تحریم‌های آمریکا به صادرات نفت ونزوئلا کمک کرده است.

تهدید و صفت‌پذیر اما واقعی

زمانی در سال‌های ۱۹۹۰ و اوایل سال‌های ۲۰۰۰ بود که ارزیابی ناظران انتخابات بین‌المللی از انتخابات برای تخمین جهان از اعتبار اخلاقی و ساختگی مشروعیت دولت‌ها اهمیت داشت. رقابت ساختگی ونزوئلا نشان می‌دهد که از آن روزها زمان بسیاری گذشته است. در اواخر می، شورای انتخابات ونزوئلا دعوت از اتحادیه اروپا برای ارسال ناظران انتخاباتی را پس گرفت. در عوض، ناظران از چین و روسیه دعوت شدند که به‌ندرت ناظران معتبری از تمرین دموکراسی به‌شمار می‌روند. تنها ناظران قابل اعتمادی که باقی ماندند یک گروه ۴ نفره سازمان ملل و تیمی کمتر از ۲۰ نفر از مرکز کارتر بودند که خود می‌گویند برای پوشش بیش از ۱۴ هزار مرکز رای‌گیری کافی نیست. در یک دهه گذشته، بیش از ۷ میلیون و هفتصد هزار نفر از ونزوئلایی‌ها به‌دلیل بحران بشردوستانه از کشور فرار کرده‌اند. در نظرسنجی‌های پیش از انتخابات نزدیک به ۳۰ درصد از ونزوئلایی‌ها ادعا کردند در صورت پیروزی مجدد مادورو کشور را ترک می‌کنند. حتی کسری از این جمعیت هم می‌تواند تنش قابل توجهی را در کشورهای همسایه و آمریکا ایجاد کند. کشورهایی مثل کلمبیا، برزیل، آرژانتین و پرو تعداد بالایی از پناهجویان مادورو را پذیرفته‌اند اما اثرات آن بر خدمات عمومی و بازار کار قابل مشاهده است. حدوداً ۳ میلیون مهاجر ونزوئلایی در کلمبیا زندگی می‌کنند و نزدیک به یک میلیون نفر در برزیل.

واکنش‌های اجتماعی و سیاسی علیه پناهجویان ونزوئلایی در کلمبیا و شیلی شدت گرفته است که دلیل آن تا حدی (در برخی موارد کاملاً ناعادلانه) با نگرانی از افزایش جرم و جنایت گروه‌های جنایتکار بین‌المللی ونزوئلایی مثل Tren de la Uguila مرتبط بوده است. در آمریکا در آستانه انتخابات ماه نوامبر مهاجرت به موضوع داغ این رقابت تبدیل شده است. حدود ۸۰۰ هزار پناهجوی ونزوئلایی در آمریکا زندگی می‌کنند که عده بسیاری از آنها به‌طور غیرقانونی از مرز عبور کرده‌اند. به‌گزارش

